

PLA DE POLÍTIQUES DE DONES
AJUNTAMENT DE TORTOSA

ÍNDIX

Introducció.....	3
Eixos estratègics: objectius i mesures.....	5
1. Incorporar les polítiques de dones en tots els àmbits de la gestió municipal.....	5
2. Fomentar iniciatives culturals i d'oci que afavoreixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.....	6
3. Fomentar la coeducació i la formació en la igualtat d'oportunitats.....	7
4. Impulsar la participació i integració de les dones en l'activitat pública..	8
5. Promoure iniciatives que facilitin la conciliació de les responsabilitats personals, familiars i laborals.....	9
6. Implicar a les dones en la creació d'un hàbitat adient i en la potenciació d'una relació respectuosa de la societat amb el medi ambient.....	10
7. Millorar l'ocupabilitat de les dones i l'accés als llocs de direcció.....	11
8. Promoure la presència i participació de les dones en tots els nivells de pràctica esportiva.....	12
9. Promoció de la salut de les dones.....	13
10. Lluitar contra les formes de violència domèstica exercides per homes o dones.....	14

Introducció

El present Pla consisteix en configurar una sèrie d'estratègies encaminades a aconseguir la participació activa de les dones en tots els àmbits de la societat mitjançant la definició d'uns objectius. Aquests objectius es concreten en actuacions a curt, mig i llarg termini, ja que aconseguir la igualtat d'oportunitats i impossibilitar la discriminació no és una tasca fàcil ni proporciona resultats immediats, sinó que ha d'estar incorporada a una cultura de la tolerància i promoció d'estils de vida on la convivència i el respecte a la diferència facilitin la millora de la qualitat de vida.

En els últims anys s'ha avançat de forma positiva en l'eradicació de les discriminacions per raó de sexe, no obstant, continuen existint importants desigualtats entre dones i homes, en diferents àmbits de la vida personal, social i econòmica. La incorporació a les polítiques municipals d'un conjunt de mesures orientades a la igualtat d'oportunitats pot contribuir a la millora del benestar i la qualitat de vida de la societat.

Per l'elaboració del Pla, s'ha seguit un procés de participació de la ciutadania amb la col·laboració de diverses entitats, col·lectius, associacions, col·legis professionals i sindicats de Tortosa, i també, del personal tècnic de l'Ajuntament. La participació de la societat tortosina és un dels elements fonamentals en l'elaboració i l'aplicació del Pla, és per això que les actuacions que es plantegen impliquen a les diferents entitats, els serveis de l'Administració pública i els agents socials.

També s'ha tingut en compte, a l'hora de configurar el Pla, altres plans locals, autonòmics, i nacionals, així com les recomanacions i directives de la Unió Europea i el Consell d'Europa i les conferències mundials sobre la dona convocades per les Nacions Unides.

Des que el Tractat d'Amsterdam va entrar en vigor, al 1999, un dels principis bàsics en la concepció de la ciutadania és la igualtat d'oportunitats entre dones i homes: article 141 TCE "(...) amb l'objecte d'assolir una igualtat real a la pràctica, el principi d'igualtat de tracte no impedeix que els estats membres mantinguin o adoptin mesures que suposin avantatges específics per a facilitar al sexe menys representat el desenvolupament d'una activitat laboral o per a prevenir o compensar avantatges en la carrera professional".

La transversalitat és un dels principis bàsics d'aquest Pla, ja que és fonamental incorporar la dimensió la perspectiva de les dones i la igualtat en el conjunt de les polítiques i actuacions municipals, a tots nivells.

La realització d'estudis sobre la perspectiva de les dones és imprescindible, des de tots els àmbits i disciplines. La manca d'aquests tipus d'investigacions, fins al moment, ha fet que el present Pla es plantegi la necessitat de iniciar la seva aplicació portant a terme aquests estudis de forma periòdica. En les estadístiques i estudis que s'estiguin realitzant en l'actualitat o en el futur s'haurà d'incloure la variable sexe. D'aquesta forma es pot aconseguir un desenvolupament més coherent i efectiu en aquestes polítiques.

Una de les anàlisi que es realitzarà en primer lloc sobre aquests temes tindrà abordarà la forma en que s'apliquen les polítiques de dones al mateix Ajuntament de Tortosa. Considerem que per presentar a la societat tortosina aquest Pla, abans hem de ser conscients de quina és la situació que ens trobem en la nostra institució, per descobrir i corregir els errors que es puguin cometre en quant a la perspectiva de les dones des de qualsevol de les àrees de l'Ajuntament.

Un cop aprovat el Pla es confeccionarà un document amb la participació del Consell de Dones on s'exposaran les actuacions que es consideren prioritàries i s'indicarà el període de temporalització per a aquestes. El Consell de Dones es reunirà periòdicament per debatre i arribar als acords que siguin necessaris per l'aplicació i avaluació del Pla.

Els objectius i actuacions se sotmetran a una avaluació continuada, per conèixer els resultats que s'obtenen en l'aplicació del Pla i els efectes que produeix en la societat tortosina, també caldrà adaptar-lo a la realitat canviant.

El Pla es desenvolupa en 10 eixos estratègics, cadascun d'ells conté una sèrie d'objectius i mesures concretes. Els eixos estratègics són les següents:

1. Incorporar les polítiques de dones en tots els àmbits de la gestió municipal.
2. Fomentar iniciatives culturals i d'oci que afavoreixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.
3. Fomentar la coeducació i la formació en la igualtat d'oportunitats.
4. Impulsar la participació i integració de les dones en l'activitat pública.
5. Promoure iniciatives que facilitin la conciliació de les responsabilitats personals, familiars i laborals.
6. Implicar a les dones en la creació d'un hàbitat adient i en la potenciació d'una relació respectuosa de la societat amb el medi ambient.
7. Millorar l'ocupabilitat de les dones i l'accés als llocs de direcció.
8. Promoure la presència i participació de les dones en tots els nivells de pràctica esportiva.
9. Promoció de la salut de les dones.
10. Lluitar contra les formes de violència domèstica exercides per homes o dones.

Eixos estratègics: objectius i mesures.

1. Incorporar les polítiques de dones en tots els àmbits de la gestió municipal.

La metodologia utilitzada per aconseguir una societat on les dones i els homes gaudeixin de igualtat d'oportunitats és la transversalitat, ja que aquesta permet realitzar canvis en les estructures socials.

Totes les polítiques i actuacions han de incorporar la perspectiva de les dones, de tal manera que les accions positives per la igualtat d'oportunitats es realitzin des de totes les àrees.

Per tot això, serà necessari que els recursos amb els que comptem en l'actualitat apliquin de forma eficaç i òptima les polítiques de les dones i per a les dones.

Objectius i mesures:

1.1. Conèixer i divulgar la situació de la dona tortosina, les situacions de desigualtat i les causes que les provoquen.

1.1.1. Realitzar estudis per conèixer la realitat de les dones a Tortosa i definir les necessitats.

1.1.2. Incloure la perspectiva de les dones en l'elaboració dels estudis i enquestes promogudes i elaborades per l'Ajuntament.

1.1.3. Difondre informació sobre els recursos per a dones existents a la ciutat.

1.2. Sensibilitzar al personal de l'administració pública, a les entitats privades i als col·lectius professionals sobre la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

1.2.1.. Continuar la formació del personal de l'Administració en igualtat d'oportunitats.

1.2.2. Avaluació de la influència de les polítiques de dones en les polítiques municipals de tots els àmbits.

1.2.3. Utilització d'un llenguatge no androcèntric.

1.3. Garantir l'accés de les dones als càrrecs de comandament.

1.3.1. Facilitar l'accés de les dones a càrrecs de comandament a través de mesures d'acció positiva.

2. Fomentar iniciatives culturals i d'oci que afavoreixin la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Les estructures culturals no poden romandre impassibles davant el pas del temps, sinó que s'han d'adaptar a una realitat canviant. Cal recuperar la memòria històrica sobre els treballs, les activitats i les aportacions a la cultura de les dones i, a l'hora, valorar-los.

Objectius i mesures:

2.1. Reconèixer i valorar el treball, la cultura i les activitats de les dones.

2.1.1. Realitzar accions que facin visibles i valorin positivament el treball reproductiu i de cura que porten a terme les dones.

2.1.2. Promoure activitats que facin visibles i reconeguin les aportacions de les dones a la cultura.

2.1.3. Impulsar iniciatives per donar a conèixer els diferents col·lectius de dones procedents de diferents països i les seves cultures.

2.1.4. Fer campanyes que contribueixin a la sensibilització contra els rols estereotipats i sexistes.

2.1.5. Celebració del 8 de març, dia internacional de la dona.

2.1.6. Recuperar la memòria històrica de les actuacions de les dones, no només a la vida pública sinó també a la reproducció i la cura de les persones.

2.1.7. Donar suport a la producció cultural de les dones.

2.1.8. Realitzar estudi sobre dones que han destacat en l'art, la ciència, la política, etc.

2.1.9. Proposar noms de dones per nous espais públics.

2.2. Promoure la participació de les dones en l'oferta cultural i d'oci que ofereix la ciutat.

2.2.1. Oferir activitats culturals i d'oci adequades a les necessitats i interessos de les dones.

2.2.2. Implicar als mitjans de comunicació en la difusió de la informació creada pels grups i associacions de dones.

3. Fomentar la coeducació i la formació de les dones.

La garantia que les persones participin i es desenvolupin lliurement sense cap tipus de desigualtat és la coeducació. Existeixen estereotips i desequilibris entre les dones i els homes, i entre les nenes i els nens, que s'ha de descobrir i eradicar.

Una forma de discriminar a les dones és a través del llenguatge, ja que quan s'elimina a les dones del llenguatge desapareixen del pensament. El llenguatge pot ser un instrument que contribueixi al canvi social si s'utilitza de forma no androcèntrica.

En la societat actual és molt important la formació i els coneixements en les noves tecnologies, ja que la seva funció principal és la millora de la qualitat de vida de les persones.

Objectius i mesures:

3.1 Incloure tant en l'educació formal com en la no formal l'educació en igualtat d'oportunitats.

3.2. Garantir l'existència d'una oferta formativa i educativa que tingui en compte els diferents col·lectius de dones, les seves necessitats i interessos, així com la seva disponibilitat horària.

3.3. Facilitar l'accés a les TIC a les dones, a través de cursos formatius adequats a les seves necessitats i disponibilitat horària.

3.4. Realitzar campanyes per la sensibilització de la població en la corresponsabilitat familiar i l'ús del llenguatge no sexista, sobre tot, des de les escoles.

3.5. Organitzar cursos, seminaris i xerrades dirigides a fomentar actituds que afavoreixin la igualtat d'oportunitats.

3.6. Realitzar una guia dels recursos formatius destinats a les dones.

3.7. Recolzar la incorporació de les dones en el sistema educatiu i promoure la seva intervenció en llocs de direcció.

4. Impulsar la participació i integració de les dones en l'activitat pública.

La participació de forma igualitària de dones i homes en tots els nivells i àmbits de la vida és fonamental per la construcció d'una societat democràtica. Cada cop les dones van accedint a totes les esferes socials: educació, treball, política,... però no ho fan en les mateixes condicions que els homes. Les dones ens hem trobat amb molts entrebancs per fer-nos escoltar i per formar part dels llocs de responsabilitat i de presa de decisions i el que succeeix, en moltes ocasions, és que malgrat tenir més formació que els homes, es troben relegades a llocs de subordinació de forma perpetua.

Aquest eix estratègic pretén impulsar les mesures necessàries per que la participació i la integració de les dones en l'activitat pública a tots nivells sigui una realitat.

Objectius i mesures:

4.1. Promoure la participació de les dones en llocs de responsabilitat.

4.1.1. Establir mecanismes que facilitin a les dones la participació activa i l'accés als òrgans de direcció en les organitzacions públiques i privades.

4.2. Cooperar amb les associacions de dones per promoure la igualtat d'oportunitats.

4.2.1. Potenciar el Consell de les Dones, com un espai de reunió on les associacions de dones puguin intercanviar informació i experiències, a més de desenvolupar activitats. A través d'aquest es facilitarà la participació de les dones en el disseny de les polítiques municipals.

4.2.2. Realitzar cursos de formació dirigits a les associacions de dones per adequar els seus objectius i actuacions a les necessitats del moment.

4.2.3. Promoure accions que facilitin l'accés a la participació de les dones discapacitades, a través de les associacions pròpies i les associacions de dones existents.

4.2.4. Recolzar la participació de les dones procedents d'altres localitats i països, tant en col·lectius propis com en altres organitzacions on estiguin implicades: AMPES, associacions de veïns,... i en activitats lúdiques, culturals i d'oci.

4.2.5. Impulsar la participació social de les dones gitanes, a través del teixit associatiu gitano.

4.2.6. Garantir la participació social de les dones grans, donant suport a les seves associacions.

4.2.7. Fomentar la transmissió de la memòria del coneixement domèstic per a la cura de les persones. Noves formes de part.

5. Promoure iniciatives que facilitin la conciliació de les responsabilitats personals, familiars i laborals.

Històricament, les dones s'han dedicat al treball reproductiu i l'atenció de les seves famílies, de forma que han estat aïllades en l'espai domèstic. Les dones han estat educades en el context d'una societat androcèntrica emmarcada en uns sistema patriarcal. Elles eren encarregades de trametre els valors que es consideraven més adequats. D'aquí la importància que la educació en la igualtat per a dones i homes. És fonamental que les nenes i nens adquireixin una formació perquè tinguin la possibilitat de desenvolupar-se de forma integral com persones.

La corresponsabilitat entre dones i homes és un dels fonaments bàsics de la convivència. Es tracta de compartir les responsabilitats en la presa de decisions, la planificació i el desenvolupament de les tasques d'atenció i cura. Aquest fet beneficiarà positivament a tota la societat.

Objectius i mesures:

5.1. Sensibilització de la societat en la necessitat de fer compatible el context familiar i laboral de les dones.

5.1.1. Realitzar campanyes que difonguin la necessitat de fer compatible els horaris de treball amb les responsabilitats familiars.

5.1.2. Accions per sensibilitzar en la conciliació familiar i laboral en els diferents àmbits educatius.

5.2. Impulsar la reorganització dels usos del temps i els espais.

5.2.1. Posar en marxa projectes que tinguin com objectiu la introducció de canvis en la societat per aconseguir fer compatible les responsabilitats personals, familiars i laborals de les dones i els homes.

5.2.2. Impulsar la creació de recursos comunitaris públics com ara activitats educatives i lúdiques fora d'horari escolar, centres de dia, ajudes a domicili, serveis de cangurs o altres.

5.2.3. Reconèixer públicament les empreses locals que faciliten la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

6. Implicar a les dones en la creació d'un hàbitat adient i en la potenciació d'una relació respectuosa de la societat al medi ambient.

Les dones han de participar en la construcció i desenvolupament dels seus barris i de les seves ciutats, ja que fins ara no se'ls hi ha tingut en compte la seva opinió. En moltes ocasions, l'entorn en que es mouen en la vida quotidiana les dones no el troben adequat al seu gust i les seves necessitats.

Objectius i mesures:

6.1. Fomentar la participació de les dones en la construcció de la nostra ciutat.

6.1.1. Creació de mecanismes a través dels quals les dones puguin aportar idees per la millora de la qualitat de vida a la ciutat.

6.1.2. Incloure la perspectiva de les dones en el disseny, planificació i ús dels espais i equipaments de la ciutat, de forma que es tingui en compte les seves necessitats i interessos.

6.2. Adequar les polítiques d'habitatge, medi ambient i transport públic a les necessitats d'organització de la vida quotidiana.

6.1. Incorporar la perspectiva de les dones en els estudis sobre transports, habitatge i medi ambient.

6.2. Modificar els horaris, recorreguts i freqüència dels transports urbans per facilitar l'organització de les tasques que es realitzen en la vida quotidiana.

6.3. Promoure la construcció d'habitatges tenint en compte els diversos treballs que s'hi realitzen.

6.4. Tenir en compte les famílies monoparentals o les dones en risc d'exclusió social en les adjudicacions d'habitatge públic.

6.5. Promoure actituds i pràctiques respectuoses amb el medi ambient.

7. Millorar l'ocupabilitat de les dones i l'accés als llocs de direcció.

El fet que les dones ens trobem afectades per un índex elevat d'atur confirma que, malgrat el suposat avanç que s'ha produït en comparança amb èpoques anteriors, encara hi ha molta feina a fer per assolir la igualtat d'oportunitats i condicions en l'àmbit laboral.

També és evident que les dones patim una discriminació en l'àmbit laboral per què accedim, en la majoria dels casos, a llocs de feina menys remunerats, amb més temporalitat i parcialitat que els homes.

Per això, amb aquestes mesures es pretén conèixer la situació de les dones en el mercat laboral i quines són les seves necessitats més immediates, per tal d'aconseguir una igualtat en quant a l'accés al mercat laboral i als llocs de direcció.

Objectius i mesures:

7.1. Conèixer la realitat de les dones de la ciutat entorn al món de treball.

7.1.1. Realització d'una anàlisi sobre les característiques del mercat laboral i les diferències dins d'aquest entre dones i homes.

7.1.2. Oferir informació i assessorament a les dones que tinguin un objectiu laboral, sigui la recerca d'un lloc de treball o la promoció professional.

7.2. Fomentar la participació de les dones en una formació ocupacional que correspongui a les seves necessitats.

7.2.1. Difusió dels recursos existents per tal que la informació arribi a totes les dones de la ciutat.

7.2.2. Orientar la formació cap a les noves necessitats d'ocupació.

7.2.3. Afavorir en aquests cursos de formació la participació de les dones amb més dificultats.

7.3. Fomentar les iniciatives de creació d'empreses per part de dones.

7.3.1. Realitzar campanyes que impulsin les dones a crear les seves pròpies empreses.

7.3.2. Fomentar la promoció professional de les dones i incrementar la seva presència en els llocs de direcció.

8. Promoure la presència i participació de les dones en tots els nivells de pràctica esportiva.

Amb aquestes mesures es tracta de fomentar la pràctica de l'esport en les dones com una activitat que pot contribuir a millorar la salut i el benestar. També es vol impulsar que les dones del territori practiquin esport com professionals i que estiguin representades en les òrgans de decisió.

Objectius i mesures:

- 8.1. Fomentar la pràctica de l'exercici físic entre les dones de totes les edats.
- 8.2. Desenvolupar accions que facilitin la presència de les dones en els òrgans de decisió de les diferents estructures de l'Esport.
- 8.3. Disposar d'una oferta esportiva municipal adient a les condicions i interessos de les dones.
- 8.4. Dotar de subvencions per la promoció d'equips formats per dones o equips on la presència de dones i homes sigui equilibrada.

9. Promoció de la salut de les dones.

Les dones hem estat responsables de mantenir la salut, ja que ens hem responsabilitzat de tenir cura de la família i de les persones del seu entorn. Aquest fet ha pogut perjudicar-les, pel motiu que al atendre les necessitats d'altres persones hem descuidat el nostre propi benestar. Per això sorgeix la necessitat que participin en programes d'educació en la salut per a dones, també que es facin estudis i es fomenti la creació i desenvolupament de serveis per la prevenció i tractament de les malalties que majoritàriament patim.

Objectius i mesures:

9.1. Impulsar la prevenció de les dones en temes de salut a través de la formació i la sensibilització.

- 9.1.1. Realització d'estudis sobre el nivell de satisfacció en l'atenció sanitària diferenciant sexes.
- 9.1.2. Desenvolupar programes d'educació en la salut específics per les dones, diferenciant cada grup d'edat i cada situació.

9.1.3. Facilitar informació sobre els riscos físics, psíquics i socials derivats de l'activitat laboral de les dones i del treball domèstic.

9.1.4. Fer campanyes en els centres educatius i les associacions de dones per l'adquisició d'hàbits de vida saludable, fomentant la pràctica d'esport i una alimentació adequada.

9.1.5. Realitzar programes d'educació sexual i tallers dirigits a joves que tractin el tema de la sexualitat i l'afectivitat.

9.2. Impulsar programes que tractin de forma especialitzada les malalties que afecten a les dones.

9.2.1. Augmentar les accions respecte als grups de dones que requereixen una atenció específica en matèria de salut, com són les dones que viuen al casc antic.

9.2.2. Donar suport als programes per la prevenció del càncer d'úter i de mama.

9.2.3. Disposar a l'hospital d'una unitat de prevenció, detecció i tractament dels trastorns alimentaris.

9.2.4. Garantir el dret de les dones al propi cos.

10. Lluitar contra les formes de violència exercides per homes o dones.

Aquest objectius i actuacions s'han marcat amb la intenció que s'eradiquin totes les formes de violència, a dones i homes, a través la realització d'investigació, campanyes de sensibilització, formació, accions reivindicatives, difusió de tot tipus d'informació relacionada amb aquest tema i disposar dels serveis que s'adeqüin a la realitat i les circumstàncies que estem patint en l'actualitat.

Objectius i mesures:

10.1. Prevenir la violència a les dones.

10.1.1. Campanya de sensibilització de la societat sobre la violència viril a les dones.

10.1.2. Tallers formatius dirigits a tota la població sobre les causes i conseqüències de la violència viril vers les dones.

10.1.3. Celebració del dia 25 de Novembre, dia internacional contra la violència viril.

10.1.4. Incloure en la pàgina web de l'Ajuntament i en soctortosa.cat una secció informativa sobre el tema de la violència a les dones: telèfons, ajudes, institucions, documents, etc.

10.2. Portar a terme actuacions per l'eradicació de la violència a les dones.

10.2.1. Realització d'un diagnòstic que tingui en compte les causes, la incidència i les formes que adopta la violència en el municipi, establint estadístiques sobre maltractaments.

10.2.2 Oferir formació a l'equip professional de Serveis Socials, que intervé en les diferents etapes d'informació i d'atenció a les situacions de violència contra les dones, i als professionals de Salut.

10.2.3. Establiment d'un protocol d'actuacions i coordinació entre els diferents serveis existents al municipi.

10.2.4. Prioritzar l'accés de les víctimes de maltractament als diferents programes municipals existents.

10.2.5. Millorar la qualitat dels serveis municipals existents adreçats a dones i ampliar-los: ampliació del SAAD i creació d'un centre per a dones maltractades.